

Президія НАН України розглянула

На черговому засіданні Президії НАН України 14 січня 2009 року заступник Глави Секретаріату Президента України Ю.П.Богуцький згідно з Указом Президента України вручив державні нагороди групі провідних спеціалістів НАН України з нагоди 90-річчя НАН України.

***

Далі учасники засідання заслухали та обговорили доповідь академіка НАН України В.П.Кухаря про наукову та науково-організаційну діяльність Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України.

В обговоренні взяли участь академіки НАН України Б.Є.Патон, С.А.Андронаті, С.В.Комісаренко, В.В.Гончарук, М.О.Лозинський.

Президент НАН України відзначив, що на сьогодні Інститут біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України є однією з провідних наукових установ, відомою своїми дослідженнями не лише в Україні, але й за її межами.

Серед досягнень інституту в галузі біоорганічної хімії передусім слід відзначити нові методи асиметричного синтезу похідних фосфонових кислот. В галузі нафтохімії інститутом розроблено оптимальну структуру нафтопереробних підприємств України з глибиною переробки нафти 80-85% та виробництвом високоякісних нафтопродуктів. Ці результати, а також пропозиції щодо ресурсозберігаючих та безвідходних технологічних схем переробки нафти враховано при розробці проекту Енергетичної стратегії України на період до 2030 року.

Оцінюючи наукову, науково-організаційну та фінансово-господарську діяльність інституту, Президія НАН України констатувала, що його керівництву в нелегких умовах сьогодення вдалося зберегти унікальний за кваліфікацією та універсальністю колектив фахівців - хіміків, біологів, медиків, технологів, а також досвідчених виробничників. Намітилася позитивна тенденція «омолодження» наукових кадрів інституту.

Водночас в діяльності Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України існує ряд проблем, які необхідно вирішувати. Передусім потребують розширення дослідження у галузі нафтохімії та хімії пептидів. Не повною мірою використовуються можливості співпраці з міністерствами, відомствами та місцевими органами влади. Необхідно посилити роботи в галузі створення нових лікарських препаратів, оновлювати наукове обладнання.

Доповідь та обговорення, яке відбулося, показали, що інститут має великий інтелектуальний потенціал. Тому була висловлена впевненість, що Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України в сучасних умовах під силу не тільки усунути зазначені недоліки, але й досягти набагато більших успіхів.

На закінчення Президія НАН України ухвалила відповідне рішення.

***

Далі учасники засідання заслухали та обговорили доповідь академіка НАН України Е.В.Соботовича про науково-технічні проблеми поводження з радіоактивними відходами в Україні.

У доповіді та виступах академіків НАН України Б.Є.Патона, В.М.Шестопалова, І.М.Неклюдова, заступника міністра України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи В.І.Холоші, генерального директора Українського державного об'єднання "Радон" - директора Державного спеціалізованого підприємства "Техноцентр" Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи В.В.Токаревського було відзначено, що останні події в Україні та світі, пов'язані з постачанням енергоресурсів, насамперед газу, і певною мірою нафти, створили критичну ситуацію для економічного та енергетичного розвитку держави. У цій ситуації в країні, і не тільки в нашій, стає все більш зрозумілим, що енергетичне майбутнє у найближчі не менше 50 років пов'язано з ядерною енергетикою.

Водночас використання ядерної енергії для потреб економіки супроводжується утворенням значної кількості радіоактивних відходів, різних за активністю, ізотопним та агрегатним станом. Безпечне поводження з ними є надзвичайно важливою складовою функціонування ядерно-енергетичного комплексу.

Треба мати на увазі, що виробництво електроенергії на українських атомних електростанціях планується збільшити з приблизно 90 млрд. кВт·год у 2005 році до 220 млрд. кВт·год у 2030 році. Враховуючи, що внесок атомних електростанцій України в поточне утворення радіоактивних відходів складає близько 95%, обсяги радіоактивних відходів і темпи їх накопичення і надалі будуть тільки збільшуватись.

Ситуація з радіоактивними відходами значно ускладнюється наслідками Чорнобильської катастрофи, в результаті якої утворилися сотні тисяч кубометрів радіоактивних відходів. Значна кількість цих відходів є довгоіснуючими та відповідно до чинного законодавства має бути захоронена в стабільних геологічних формаціях, так само, як і високоактивні відходи.

На жаль, останнім часом заходи, спрямовані на вирішення питань модернізації та реконструкції існуючих сховищ радіоактивних відходів, будівництва нових об'єктів інфраструктури, а також підвищення безпеки фінансуються за залишковим принципом.

У зв'язку з цим нагальним є прийняття урядового рішення щодо створення Державного фонду поводження з радіоактивними відходами, визначення порядку відрахування коштів до цього фонду виробниками радіоактивних відходів.

Разом з тим академічним установам відповідного профілю необхідно продовжувати та розвивати нові, перспективні дослідження, розробляти нормативно-правову базу у сфері ефективного функціонування та розвитку ядерно-енергетичного комплексу в частині, що стосується радіоактивних відходів та відпрацьованого ядерного палива.

На закінчення Президія НАН України ухвалила відповідне рішення.

***

Крім того, Президія НАН України заслухала інформацію про створення Державного підприємства "Науково-експертний центр лікарських засобів, створених на основі нанотехнологій, НАН України"; про відзначення 90-річчя Ради по вивченню продуктивних сил України НАН України; про Львівську національну наукову бібліотеку України імені В.Стефаника; про проведення Загальних зборів НАН України й загальних зборів Відділення біохімії, фізіології і молекулярної біології та Відділення загальної біології НАН України, присвячених відзначенню 200-річчя від дня народження Ч.Дарвіна; про вибори іноземних членів НАН України; про представлення до нагородження групи працівників Інституту фізики НАН України відзнаками Верховної Ради України; було розглянуто низку кадрових питань та прийнято рішення про нагородження відзнаками Національної академії наук України тощо.

Секретаріат Президії НАН України